

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Sebas Agirre Unamuno

*Bergara,
Gipuzkoa
(1956)*

Aurkibidea

Biografia

Narbaiza Bolu baserrian jaioa, San Juan auzoan, lau senidetan bigarrena. Aita bertakoa zuten eta ama, berriz, Aldai-Egikoa. Auzoko eskolan ibili zen 8 urtera bitarte, eta ondoren herriko eskolara joan zen, San Pedrora. Elementalean jarraitu zituen ikasketak, eta gero baita Arrasateko Eskola Politeknikoan ere. Hori bai, euskalgintzan egin du lana betidanik: 1982tik, HABEn. Gaztetxotan hasi zen euskara irakasten, gau-eskoletan, institutuan... kulturgintzan ere aritu zen. Laboratorium museoa egindako elkarrizketa.

Zintak

BER-377

- **Proiektua:** Euskararen historia soziala Bergaran
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia
- **Data:** 2023-02-17
- **Iraupena:** 86 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Sapsootham, Itziar

Pasarteak

1. Narbaiza Bolu baserri-errota

- **Erref:** BER-377/002
- **Iraupena:** 0:02:02. **Hasi:** 00:00:24. **Bukatu:** 00:02:26
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Bergarako San Juan auzoko Narbaiza Bolu baserri-errotan jaio zen. Aitona izan zen azken errotaria. Hau hiltzean, Sebas-en aita udaletxean lanean hasi zen. 1970a arte errota martxan egon zen.

2. San Juan auzoko eskola eta maistra

- **Erref:** BER-377/003

- **Iraupena:** 0:04:13. **Hasi:** 00:02:26. **Bukatu:** 00:06:39
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Maisu-maistrak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Ama, Angiozar-eko Aldai-Egia auzokoa zen. Lau senidetatik bigarrena da Sebas. San Juango auzoko eskolan ikasi zuen 3 urtetatik 8 urtera arte, adin ezberdineko neska eta mutilekin. Maistra euskalduna. Klaseak gaztelaniaz ziren arren, harreman guztiak euskaraz ziren. Ikasturte batez Uberako haurrak beraiekin ikasi zuten.

3. Auzo-eskolatik eskola nazionaletara, aldaketa izugarria

- **Erref:** BER-377/004
- **Iraupena:** 0:02:53. **Hasi:** 00:06:39. **Bukatu:** 00:09:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Maistra euskalduna izan zuten auzo-eskolan eta ez zuten inoiz zigorrrik jaso euskaraz hitz egiteagatik. Maria Astigarraga zuen izena. Zortzi urterekin, herrira ikastera joan zen, eskola nazionaletara. Aldaketa oso handia izan zen eta giro guztiz erdaldun batean murgildu behar izan zuten. Jolas-orduetan baserritarren artean elkartzen ziren ez zekitelako gaztelaniaz kaletarrak bezala komunikatzen.

4. Baserriko umeak vs. kaleko umeak

- **Erref:** BER-377/005
- **Iraupena:** 0:02:41. **Hasi:** 00:09:32. **Bukatu:** 00:12:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Baserria vs. Kalea
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola

Laburpena:

Baserritarrak izateagatik burlak jasotzen zituzten eskolan, baina gaztelaniaz txarrago moldatu arren eskolan ondo ibili ziren. Maisua ez zen euskalduna baina hizkuntzagatik ez zituen zigortzen. Astean behin Espainiako ereserkia abesten zuten. Orduan abestiak letra zuen.

5. Xabier Azurmendi Uberako abadea

- **Erref:** BER-377/007
- **Iraupena:** 0:03:17. **Hasi:** 00:12:32. **Bukatu:** 00:15:49
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Xabier Azurmendi Uberako apaiza euskaltzalea zen eta oso pertsona irekia. Auzokide guztiekin hurbileko harremana zuen. Hark piztu zuen Sebas-en euskalzaletasuna. Euskal kulturaren alde lanean zeuden Simon Arrieta, Fernando Azkargorta, Miguel Okina... nola ezagutu zituen.

6. Pragako Jesus Haurtxoaren Kongregazioa

- **Erref:** BER-377/008
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:15:49. **Bukatu:** 00:17:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Kongregazioak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Santa Marinan ("Santamaña") egin zuen katekesia euskaraz Pilare Mujikarekin. Pragako Jesus Haurtxoaren kongregazioan ere ibili zen Don Pedro Garitano abadearekin.

7. Bere kabuz euskaraz alfabetatzen

- **Erref:** BER-377/009
- **Iraupena:** 0:02:37. **Hasi:** 00:17:09. **Bukatu:** 00:19:46
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

Arrasateko Eskola Politeknikoan zegoela, lan baten euskarazko esaldi batzuk sartu zituen eta irakasleak animatu eta zoriondu egin zuen. Bere kabuz eta Uberako abadearen laguntzaz alfabetatu zen euskaraz. Zeruko Argia.

8. Urrats Berriak kultura hamabostaldiko disko eta liburu azoka

- **Erref:** BER-377/011
- **Iraupena:** 0:03:34. **Hasi:** 00:20:56. **Bukatu:** 00:24:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:

1974an Bergaran Urrats Berriak kulturako hamabostaldia antolatu zuen. Euskalgintzako ekimen batean parte-hartzen zuen lehen aldia izan zen. Liburu eta disko azoka antolatu zen Seminarixoko arkupeetan.

9. Urrats Berriak kultura hamabostaldiko ekimenak

- **Erref:** BER-377/012
- **Iraupena:** 0:02:45. **Hasi:** 00:24:30. **Bukatu:** 00:27:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Lanbideak » Artistak

Laburpena:

Urrats Berriak kultura hamabostaldiaren barruan antolatu ziren ekintzak: erakusketak, bertsolariak (Manuel Lasarte, Lazkao Txiki, Uztapide...) eta abeslariak (Mikel Laboa, Artze, Pi de la Serra...), hitzaldiak... Hamabostaldiak, aldaketarako pausua suposatu zuten.

10. Barandiaranekin berriketan

- **Erref:** BER-377/013
- **Iraupena:** 0:02:41. **Hasi:** 00:27:15. **Bukatu:** 00:29:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Elementalean euskaraz alfabetatzeko gau-eskolak egoten ziren eta behin, ikasturte bukaera bat ospatzeko Joxe Migel Barandiaran gonbidatu zuten. Harekin izandako elkarrizketa kontatzen du.

11. Umetan koman egon zen auto batek jota

- **Erref:** BER-377/015
- **Iraupena:** 0:03:05. **Hasi:** 00:31:11. **Bukatu:** 00:34:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Garraioak » Autoak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:

Garai batean, egunean auto gutxi batzuk pasatzen ziren kaletik eta hurrek bideetan jolasten zuten. Behin, kotxe batek Sebas jo zuten eta koman egon zen egun batzuk. Arruti abizena zuen Bilboko familia bat zihoan kotxean eta handik aurrera harremana mantendu zuten. 1965ean Bergaran Aberri egunean ere beraiekin bazkaldu zuten.

12. 1965eko Bergarako Aberri Eguna

- **Erref:** BER-377/017
- **Iraupena:** 0:00:53. **Hasi:** 00:34:30. **Bukatu:** 00:35:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Politika » Jarrera politikoak » Abertzaleak

Laburpena:

1965ean Aberri Eguna ospatu zen Bergaran eta nahiz eta bazekiten zer ospatuko zen, ez ziren egoeraz oso kontziente.

13. Bergarako San Joan auzoko jaiak

- **Erref:** BER-377/018
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:35:23. **Bukatu:** 00:36:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak
- Aisia » Kultura » Bertsolaritza

Laburpena:

Begarako San Joan auzoko jaietako egitaraua. Bertsolariak Bergarakoak edo ingurukoak izaten ziren. Esteban Igartua gai-jartzaile moduan ibili zen.

14. Erramun zapatuko txorimaloak Bergaran

- **Erref:** BER-377/020
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:37:28. **Bukatu:** 00:39:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Erljioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Beste batzuk

Laburpena:

Urrats Berriak kultura hamabostaldiaren barruan, zumitzezko ehundaka txorimalo egin zituzten eta herritik paseatzen zituzten. Orduetik, Erramun larunbatetan txorimaloak egiteko ohitura mantendu da.

15. Urrats Berriak kulturaldian herri guztia inplikatu zen

- **Erref:** BER-377/021
- **Iraupena:** 0:00:56. **Hasi:** 00:39:32. **Bukatu:** 00:40:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Herriaren nortasuna

Laburpena:

Urrats Berriak kultura hamabostaldian herriaren inplikazioa oso handia izan zen: gazteak, helduak, elkarte gastronomikoak, elkarte kulturalak, enpresak... euskararen aldeko mugimendu handia izan zen.

16. Bergarako Alkartu Nahi elkarteak; UNED-aren egoitza

- **Erref:** BER-377/022
- **Iraupena:** 0:01:51. **Hasi:** 00:40:28. **Bukatu:** 00:42:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

Alkartu Nahi elkarteak Bergaran suposatu zuena oso garrantzitsua izan zen. UNED-en sorrera. Osasun-arazoei aurre egiteko elkarteak.

17. Bergarako UNED-ean euskarazko alfabetizazio ikastaroak

- **Erref:** BER-377/023
- **Iraupena:** 0:03:56. **Hasi:** 00:42:19. **Bukatu:** 00:46:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

Begarako UNEDen euskarazko departamentua sortu 1976an eta euskarazko tituluak lortzeko ikastaroak antolatzen ziren. . Alfabetatze-barnetegiak Lekarozen eta Lekunberrin. Jende asko joaten zen Bergarara ziurtagiriak lortzeko.

18. Gau-eskolen arrakasta Bergaran

- **Erref:** BER-377/024
- **Iraupena:** 0:02:18. **Hasi:** 00:46:15. **Bukatu:** 00:48:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

1976an ikastolako lokaletan gau-eskolak antolatu ziren. Jende askok izena eman zuen, ordura arte euskararekiko arrotzak izan zirenak ere. Arrakasta ikusita, irakasle gehio lortu behar zituzten eta Sebas ere aritu zen klaseak ematen.

19. Herri-eskolak euskalduntzen

- **Erref:** BER-377/027
- **Iraupena:** 0:03:15. **Hasi:** 00:51:53. **Bukatu:** 00:55:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea

- Politika » 60ko hamarkada eta trantsizioa (1970-1980)

Laburpena:

Herri-eskoletan borondatezko euskara klaseak eta ekintzak egin zituzten. Regino Valle kultura eta hezkuntza inguruan asko mugitu zen arren, herri-eskolako harremanak Pablo Etxezarrarekin egiten zituzten, hango irakasleak ez zeudelako euskararekiko kontzientziatuta.

20. Institutua euskalduntzen

- **Erref:** BER-377/029
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 00:56:24. **Bukatu:** 00:57:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

<p>Bergarako Institutuan, herri-eskolan bezala, euskarazko borondatezko klaseak eman zituzten.</p>

21. Polpol-eko tabernan oso giro euskalduna

- **Erref:** BER-377/031
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:57:56. **Bukatu:** 00:59:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Aisia » Taberna giroa

Laburpena:

Pol-Pol mendi elkarteak taberna bat zabaldu zuen Juventudes-eko eraikin berdinean. Tabernan, giro euskaldun eta euskaltzalea zegoen.

22. Bergarako Juventudes Parroquiales

- **Erref:** BER-377/032
- **Iraupena:** 0:03:53. **Hasi:** 00:59:13. **Bukatu:** 01:03:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak

Laburpena:

Juventudes Parroquiales-ek gazteekin egin zuen lana goraipatzen du. Hitzaldiak ematen zituzten, liburutegia zegoen, aldizkari txiki bat argitaratzen zen, jendea ezagutzeko inguru egokia zen... Izena erdalduna eta elizarekin lotuta izan arren, euskaltzaleak ziren denak. Sebasen gazte garaietan Juventudesen beherakaldia ematen hasi zen.

23. Ikastolaren taberna

- **Erref:** BER-377/034
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 01:03:28. **Bukatu:** 01:04:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Aisia » Taberna giroa

Laburpena:

Bergarako ikastolaren tabernan euskararekiko sentimendu handia zegoen.

24. Bergaran euskarekiko kontzientziazio pizten

- **Erref:** BER-377/035
- **Iraupena:** 0:03:41. **Hasi:** 01:04:36. **Bukatu:** 01:08:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua
- Ekonomia eta industria » Boom industrialia

Laburpena:

1965 inguruan, Bergara andaluziar asko heldu ziren lanera. Autobusetan nola heltzen ziren gogoratzen du. Eskolek gainezka egin zuten. Haiek ez zuten Bergara erdaldundu, aurretik ere kalean gaztelaniaz hitz egiten zelako. Baina herrian zeuden elkarteek eta batez ere UNED-ak eta honek asteburuero Bergarara hurbiltzen zituen euskaldun talde mordoek, bergararren kontzientzian zerbait piztu zuen eta herria euskalduntzen hasi zen.

25. HABEn lanean 1982tik

- **Erref:** BER-377/037
- **Iraupena:** 0:02:44. **Hasi:** 01:09:17. **Bukatu:** 01:12:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea

Laburpena:

1982an HABEn hasi zen lanean. Orduan udal euskaltegiak, barnetegiak... antolatzen hasi ziren. Bergarako AEK lehendik sortua zen.

26. 1978ko Euskaltzaindiaren biltzar orokorra Bergaran

- **Erref:** BER-377/038
- **Iraupena:** 0:02:53. **Hasi:** 01:12:01. **Bukatu:** 01:14:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia

Laburpena:

1978an Euskaltzaindiaren biltzarra egin zen Bergaran. Sebas antolaketa

batzordean parte hartu zuen. Hamar urte lehenago Arantzazun hartutako erabakien balorazio bat egin zen,

27. Euskaltzandian egondako liskarrak euskara batua sortu zenean

- **Erref:** BER-377/039
- **Iraupena:** 0:03:51. **Hasi:** 01:14:54. **Bukatu:** 01:18:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen historia

Laburpena:

Euskaltzaindiaren biltzar horretan, euskara batuaren ortografia-arauei buruz asko eztabaidatu zen eta liskar handiak ere egon ziren urgazle ezberdinen artean. Mikel Zarate, Labayruko ordezkaria euskalkien eta eta euskara batuaren nahasketa baten aldeko urgazlea zen.

28. Ikurrina udaletxean eskegi zenean

- **Erref:** BER-377/041
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 01:19:09. **Bukatu:** 01:21:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » 60ko hamarkada eta trantsizioa (1970-1980)

Laburpena:

<p>1977an ikurrina udaletxeko balkoian eskegi zen eta egun hartako alkatearen hitzaldia itzultzen ibili zen Sebas. Alkateari zaila egin zitzaion testu hura irakurtzea, euskara batuan zegoelako.</p>

29. Hainbat aldiz atxilotuta

- **Erref:** BER-377/044
- **Iraupena:** 0:02:18. **Hasi:** 01:22:37. **Bukatu:** 01:24:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » 60ko hamarkada eta trantsizioa (1970-1980)

Laburpena:

Hamalau urte zituela Burgosko prozesuaren kontrako greban atxilotu zuten eta kuartelean egon zen. 1974ean ere manifestazio batean atxilotu eta isuna ordaindu behar izan zuen. 1976an Donostian atxilotuta egon zen hiru egunez. Guardia Zibila etxean izaten zuten aldiro.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-04-12

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com